

Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng 1, 2011

Hôm cuối năm nói chuyện điện thoại với cô Kim, bạn thân của tôi ở dưới tiểu bang Florida, cô ấy phàn nàn là trời lạnh quá lan của cô ấy chết gần hết, bảo là chỉ chờ trời ấm lên một chút là sẽ ra vườn kiểm điểm lại, vất đi mấy cây chết, và cây nào còn sống thì giữ, chuyện này nhất định sẽ không mua thêm một cây lan nào nữa, tôi phá lên cười, vì những câu đe dọa này tôi đã từng nghe không biết là bao nhiêu lần. Sau khi tuyên bố một cách hùng hổ như vậy, cô ấy lại dịu giọng xuống bảo tôi:

“Nói vậy chứ bỏ không được chị ơi, mỗi lần nhìn hình hoa lan trên Internet đẹp quá là em lại phải đi mua thêm.”

Nói đi nói lại một hồi cô ấy với tôi cùng đồng ý là duyên nợ của cô ấy với lan giống như hai ông Đoàn Chuẩn - Từ Linh than thở trong bài hát *“Vàng phai mấy lá”* hay là *“Vĩnh Biệt”*:

“Đến bây giờ yêu không đành, mà ghét cũng không đành, mà dứt cũng không đành.”

Không chỉ riêng mình cô Kim, chị Thảo tôi mỗi khi trời lạnh, hoặc bận rộn, hoặc đau ốm để lan chết, là lại bảo tôi là chị sẽ đẹp hết mấy cây lan, nhưng khi trời vào xuân ấm áp, thân thể khỏe mạnh, tinh thần phấn chấn là lại đi vất về hết cây lan này đến cây lan khác, và sau đó gọi tôi để khoe mấy cây lan mới, nói say nói mê không dứt.

Dân chơi lan ở Florida có nắng ấm quanh năm, lâu lâu bị một trận lạnh như vậy, trở tay không kịp, nên mới sinh chuyện lớn. Còn ở miền lạnh này, bắt đầu từ cuối tháng chín, khi những cơn gió heo may len lén thổi về, khi thấy một vài màu vàng, màu cam, màu đỏ nổi bật trên mảng lá xanh tươi của những cây sồi cổ thụ dưới đường là tôi phải mang lan vào nhà. Cây nào cần ấm thì mang vào trước, cây nào chịu lạnh nhiều hơn thì được ở ngoài trời đến cuối tháng mười. Công việc này kéo dài suốt một tháng và cũng có cái thú vị của nó. Vì mỗi cây lan trước khi mang vào “sunroom” hay “greenhouse” tôi phải kiểm soát xem có con sên nào không, cây lan nào mà tôi bắt được sên là bị cấm một cái thẻ màu đỏ ngay để tiện việc theo dõi sau này, làm kiểu này tôi thấy tôi giống như mật vụ KGB của nước Nga. Rồi cắt và nhặt đi những cành và lá chết, thêm vào chậu vỏ cây hay đá bọt nếu thấy thiếu, rồi tưới đẫm nước. Hay là thêm phân cho những cây lan nở vào mùa đông như *Dendrobium aberrans*, *Epidendrum radican* màu trắng, *Mediocar decoratum*, *Dendrobium kingianum*, mấy cây này bây giờ đang nở hoa tung bồng. Trong khi làm những việc này tôi tà tà thưởng thức vẻ đẹp riêng của mỗi cây lan, nhớ lại cây này mua từ đâu, từ bao giờ, năm nay có nảy ra thêm cây con nào không, đôi khi may mắn được những bất ngờ thích thú như là một chồi lá hay chồi hoa lười biếng chờ đến cuối mùa mới chịu nảy ra.

Dendrobium aberrans

Epidendrum radican

Trong những cây lan mới kể trên tôi cung nhất là mấy cây *Dendrobium aberrans*, loại lan mini xuất xứ từ Phi Châu này dễ thương như một cô thiếu nữ nhu mì, dịu dàng. Không đòi hỏi nắng và ánh sáng hoặc cần một giấc đông miên như những loại *Dendrobium* khác, quanh năm suốt tháng tha hồ tưới, và đặc biệt những cành đã ra hoa năm trước năm nay hoa lại chồi ra, có khi được cả hai cành. Còn chồi non mới ra trong mùa hè là cuối mùa thu hồi hủ đơm nụ ngay chứ không phải chờ lâu hai, ba năm.

Mediocallcar decoratum

Dendrobium kingianum

Như vậy mưa và lạnh đã bắt đầu hành hạ tôi từ cuối tháng Mười, nhưng vì bận rộn với lễ Ma Quỷ-Halloween, rồi tháng Mười Một thì bận rộn với lễ Gà Tây-Thanksgiving, rồi đến Lễ Giáng Sinh-Christmas, tiệc tùng bánh trái thành ra tôi cũng như những người dân Seattle (gọi là Seattleite, giống như người Việt Nam thì gọi là Vietnamese) quên hẳn mưa phùn gió bắc, hơn nữa nếu đi xuống phố là thấy dọc theo những khu phố buôn bán sầm uất từ đường số Một đến đường số Năm đèn giăng lấp lánh dài dài trên những cây trụ lá, tự nhiên cảm thấy ấm áp và rộn rã trong lòng, không còn bận tâm về mưa gió bão bùng nữa.

Nhưng khi những ngọn đèn được gỡ từ trên cây xuống, lễ lạc đã xong thì tháng Một là tháng buồn nhất ở Seattle, dân ở đây những người có tiền tháng này thường đi về miền Nam hay Hawaii để trốn lạnh và tìm nắng. Người không có tiền đi chơi thì ở lại chịu trận, ngày nào có nắng là vội vã ra đường, tôi ở trong số những người này. Có nắng là phải tìm cách đi bộ ngay cho tiêu hết mấy ký mỡ trong người vì tôi có bệnh tham ăn, thấy thức ăn ngon thì không khi nào ngoảnh mặt làm ngơ được.

Vì con rể tôi là người Mỹ nên năm nào vào ngày Giáng Sinh chúng tôi cũng có một bữa cơm Tây giản dị, thường thường là Sườn Bò để nguyên một mảng nướng, hay là một miếng đùi heo muối, ăn kèm với một khay đủ các loại củ như khoai lang, khoai tây, cà rốt, turnip, bí đỏ bỏ lò, và thêm một tô lớn sà lách trộn với củ sắn thái nhỏ, một chén hạt lựu. Những món ăn kể trên không béo bở gì mấy, nhưng thủ phạm làm cho tôi lên cân là món tráng miệng. Năm nào tôi cũng làm hai ổ bánh Buches de Noel, một ổ với kem cà phê cho người lớn và một ổ với kem chocolate cho trẻ con.

Khi đánh kem để làm bánh là tôi đã bắt đầu nếm kem. Phết kem lên bánh, sau khi để tủ lạnh cho kem đông lại, lấy bánh ra cắt hai đầu bánh để trang hoàng, tôi chỉ dùng một đầu thôi, đầu kia tôi lại nếm, rồi đến lúc chính thức ngồi ăn thì tôi lại phải ăn cả hai loại, cứ như vậy mà vòng bụng to thêm, eo ếch biến đi lúc nào không biết. Vì vậy tôi cũng như nhiều người khác, tháng Một là tháng tôi ra ngoài đi bộ, tập thể thao hăng nhất.

Rất may là thành phố Seattle được tạo thành bằng 6 ngọn đồi, cho nên hầu nơi nào trong thành phố cũng có dốc ngắn dốc dài, dốc cao, dốc thấp, tha hồ cho dân thích chạy bộ hay leo núi tung hoành. Nhà tôi nằm trên đồi Queen Ann, là ngọn đồi cao thứ nhì trong 6 ngọn đồi, ngoài những con dốc cho xe chạy, đồi này còn có 120 những bậc thang nằm rải rác chung quanh đồi để khách bộ hành đi tắt. Những bậc thang này phần đông được kiến trúc rất có mỹ thuật, có những bậc thang chỉ có vài chục bậc, nhưng có những bậc thang cao đến 150 bậc. Có bậc hẹp chỉ đủ hai người đi, có bậc lại đủ cho 5 người cùng sánh vai đi một lúc. Tôi mê đi leo những bậc thang này lắm, nhưng có một ông này còn mê hơn tôi, Ông này tên là Thomas Horton làm nghề kiến trúc sư, nhà cũng ở trên đồi này. Trong năm 2007, ông bỏ ra 120 tiếng đồng hồ để đi cho hết 120 bậc thang này, rồi năm 2009 in và bán ra tám bản đồ gọi là “Map of the (off) Pedestrian Stairs of Queen Ann”, ông này cẩn thận lắm, trên bản đồ của ông có hàng chữ ghi chú là “nếu có mưa thì dùng bản đồ này che vì nó được in trên giấy không thấm nước.”

Trong những bậc thang này, nằm trên đường Comstock, có bậc thang “Comstock Grande Dame”, đúng như tên gọi, bậc thang này rất đồ sộ và kiên cố, có 86 bậc thang chiều ngang dài đến 5 mét, hai bên có tường đá chắc chắn, được xây ngoằn ngoèo ziz zag, có những cây cổ thụ nghiêng mình xuống rất là thơ mộng, mỗi lần đi qua đây tôi luôn luôn ước gì lan của tôi được treo ở đây thì không còn gì bằng. Bậc thang bắt đầu từ lưng đồi lên đến đỉnh đồi, từ chôn phần hoa đô hội buồn bán sầm uất đến nơi êm ả có những căn nhà xinh xắn bao bọc bởi những rừng cây cao, những đậu cây cắt tia gọn gàng.

Vì thơ mộng và kín đáo như vậy, ông Thomas Horton có ghi chú trong bản đồ của ông về bậc thang này là “Good for kissing”. Theo tôi ông này có ý nói là sự kín đáo và thơ mộng ở đây sẽ làm tăng thêm hương vị của nụ hôn, chứ ông không có ý nói là cặp tình nhân hôn nhau ở đây sẽ không sợ cặp mắt thứ ba, thứ tư ngó thấy. Vì tôi thấy ở Mỹ này dân chúng hôn nhau bất cứ ở đâu, hôn ở phi trường và nhà ga thì tôi rất đồng ý và thông cảm. Nhưng có những cặp đang đứng chờ mua vé xi-nê, mua hamburger ở McDonald’s hoặc đang mua bán trong chợ cũng hôn nhau, hôn bất kể không gian và hôn dài dài như vậy thành ra nụ hôn không được xem trọng ở đây.

Những nụ hôn dư dả và thừa thãi này so sánh với nụ hôn e ấp thâm lén và hiềm hoi của cô Mùi trong chuyện “Xóm Cầu Mới” của Nhất Linh thì thật là một trời một vực. Anh Siêu hôn cô Mùi vào một buổi trưa lúc cô này mới 12, 13 tuổi (hơi sớm), chỉ có độc nhất một nụ hôn trong vòng 5 năm của thời thơ ấu, sau đó Siêu lên theo gia đình dọn nhà đi chỗ khác. Một buổi chiều cô Mùi nhận được thư Siêu nói muốn dọn về xóm cũ, trong thư có câu cuối hỏi là “...cô còn nhớ không.”

Tình yêu tưởng đã đang phai lạt dần trong tim cô Mùi lại được lá thư làm bùng cháy lại, làm cô này ngỡ ngàng băng khuâng suốt mấy ngày. Đến nỗi cô phải giấu cái thư trong áo gối để ban đêm được ngủ với lá thư, rồi phải đi ra cái miếu hoang ở trong làng để tha hồ mơ mộng về Siêu, rồi nâng lá thư của Siêu đưa lên miệng hôn và thầm thì: “*anh Siêu, em hôn anh đây.*”

Lúc còn bé nhận được thư tình tôi cũng giấu trong túi áo, giấu trong áo gối, đôi khi mặc áo không có túi mà vội quía sợ Ba U tôi bắt gặp thì tôi giấu vội trong cặp quần (thật là không nên thơ một tí nào cả).

Cũng trong truyện dài “Xóm Cầu Mới”, có một truyện ngắn ông Nhất Linh đặt tên là “Mối Tình Chân”, truyện kể mối tình của cô Bé và anh Đồi. Hai người có tình ý với nhau nhưng chưa có dịp thổ lộ, lần này cả 20 ngày không gặp nhau, nhớ quá cô Bé lấy cớ ra bến đò mua tôm để tìm anh Đồi. Ngồi cạnh nhau trong khoang thuyền, cô Bé len lén lấy ngón chân cái xoa nhẹ nhẹ lên một ngón chân của người yêu, anh Đồi mới đầu tưởng mình vô ý dẫm lên chân của cô Bé, nhưng sau đó anh hiểu ngay và dùng chân của mình xoa lên chân của cô Bé, mới đầu là một ngón, rồi cả bàn chân, hai người đều thở mạnh, rồi có tiếng người nói chuyện gần đó, anh Đồi mới rút chân lại. Cô Bé về rồi, anh Đồi còn thần thờ nhìn theo, chân xoa nhẹ nhẹ trên khoang thuyền và có cảm tưởng như cô Bé là vợ của mình rồi.

Hồi còn nhỏ đọc truyện này tôi thích lắm. đọc đi đọc lại rồi ước gì mình cũng có một “Mối Tình Chân” đơn sơ và tình tứ như vậy.

Có biết bao nhiêu người yêu nhau, biết bao nhiêu cô Mùi và anh Siêu, Cô Bé và anh Đồi, những giấc mộng thành và những giấc mộng không thành, biết bao nhiêu điều chôn kín trong trái tim. Rồi trong đời, hoặc ở trong bếp ấm gia đình, hoặc ở một góc trời phiêu lãng nào đó, có những giây phút chạnh lòng nhớ lại, tha thiết hỏi thăm “...*còn nhớ không*” như Nhất Linh hoặc “*Ai Nhớ Chẳng Ai*” của Hoàng Thi Thơ:

*Ai nhớ chẳng ai?
Ai nhớ chẳng những gì
Những gì tha thiết nhất trên đời
Những gì không nói nên bằng lời
Mà tim ta thì chơi vơi
Mà hôn ta tìm nơi nơi
Mà lòng ta nhớ đời.*

Tim thì chơi vơi, hôn thì ở nơi nơi như lúc cô Mùi bàn tính với ông Lang là ông thân sinh của cô để xây cái sân gạch ra tận bể nước và chỗ để lan để nếu gặp ngày mưa lầy lội thì ông có thể bước ra sân săn sóc mấy cây lan mà không sợ lội nước bẩn chân. Nhìn mấy cây lan, nhìn gió thổi những lá lan dạt về một phía (ông Nhất Linh không nói rõ loại lan nào ở đây nhưng tôi đoán chừng đó là thổ lan) cô Mùi lại thấy như anh Siêu mỉm cười với cô ở trong những lá lan.

Lan và sân gạch, thêm những làn gió giao mùa, mang mùa xuân đến, cộng thêm hương lan nồng nàn tỏa ra từ green house mỗi buổi sáng mở cửa bước vào, tôi nhớ sao là nhớ những cái Tết rộn ràng thiêng liêng của thời thơ ấu, thời mà tôi được bao bọc ấp ủ bằng bao nhiêu tình thương yêu ấm áp của Ba U và các anh chị em tôi, thời mà mắt tôi, tim tôi chỉ nhìn thấy và cảm thấy dáng xuân chan hoà khắp mọi nơi chứ không như bây giờ mỗi lần đón xuân trên đất khách là lại có những thoáng ngậm ngùi, thương nhớ đây vơi.

Xin hẹn và hy vọng được tâm tình với các bạn trong Tâm Tình Tây Bắc-Seattle tháng Hai, năm 2011.

Và xin chúc các bạn một năm Tân Mão An Khang và Hạnh Phúc.

Phạm Hảo - Seattle